

Mooi Klimaatinitiatief

De GNMF verwelkomt het Klimaatinitiatief van de Staten. Ze geven daarmee aan hun inzet in het Gelders Energieakkoord als volwaardig partner, serieus te nemen. Ook wordt aangesloten bij de ambitie voor het Parijs-akkoord, namelijk 55% CO₂-reductie in 2030.

De Staten stellen voor om dit ook voor de eigen bedrijfsvoering concreet te maken en jaarlijks de voortgang te evalueren. Dit betekent het opzetten van een CO₂-boekhouding én concrete beleidsinitiatieven. GS antwoordt terecht dat dit een grote uitdaging is. Zeker als ook uitbestede activiteiten daarin een plek krijgen.

De overheid moet haar verantwoordelijkheid nemen. Daarbij zal zij ook beleidsvelden als wegeaanleg en -onderhoud en openbaar vervoer CO₂-neutraal moeten maken. Het geldt ook voor concrete kleinere stappen, zoals de eigen energievoorziening en energiebesparing. En: elektrische auto's voor onze gedeputeerden moeten wel worden voorzien van duurzame stroom als wind- en zonne-energie uit de regio.

Kennisvouchers energieprojecten

Ook vinden we aanvulling van het budget voor kennisvouchers voor energieprojecten erg belangrijk. Deze vouchers zijn al van belang gebleken voor Gelderse energiecoöperaties bij het rendabel maken van businesscases op het gebied van zonne-energie, duurzame mobiliteit en warmte.

Naar een natuurinclusieve landbouw

Met betrekking tot de actualisatie van de omgevingsvisie en -verordening pleiten we voor specifieke aandacht voor de benodigde transitie

in de huidige landbouw naar een meer natuur-inclusieve landbouw. In Gelderland ligt een grote uitdaging om met alle betrokkenen een landbouw te ontwikkelen, met een duurzame bedrijfsvoering met kwalitatief goede producten en zorg voor de omgeving.

De huidige landbouwpraktijk draagt in belangrijke mate bij aan de teloorgang van biodiversiteit, aan een slechte luchtkwaliteit en aan vermesting en verzuring van de belangrijkste natuurgebieden. Relaties tussen volksgezondheidsproblemen en de aanwezigheid van agrarische bedrijven in de omgeving kunnen niet langer worden uitgesloten. De mestproblematiek is al decennia een hoofdpijndossier en vraagt nu echt om een oplossing. Ook de ecologische foodprint van de huidige landbouwsector moet fors worden verkleind.

Op diverse landbouwbedrijven worden al stappen gezet richting een circulaire duurzame bedrijfsvoering. De uitdaging is nu om in bredere zin een daadwerkelijk duurzame en omgevingsvriendelijke landbouw te realiseren. Met nog meer aandacht voor dierenwelzijn en kwaliteit.

Daarbij moet in ieder geval centraal staan:

- tegengaan van verdroging;
- terugbrengen van de uitstoot van fijnstof en ammoniak;
- herstel van de groene dooradering van het buitengebied met bloemrijke bermen en akkerranden, volwaardige houtwallen etc;
- drastisch beperken/vermijden van het gebruik van bestrijdingsmiddelen en overbemesting.

Een opdracht die ons allen aangaat en die we samen met de sector zouden moeten oppakken. Die uitdaging zien we graag in het provinciale omgevingsbeleid voor de komende jaren.